

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА СТУДЕНТАМ МАЙБУТНІМ ВИХОВАТЕЛЯМ

Івершинь А. Г.

кандидат пед. наук, доцент,

доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» м. Одеса, Україна

У статті розглядається практичний досвід з впровадження інтерактивних методів до викладання фахових дисциплін студентам майбутнім вихователям на прикладі кейс-метода, дискусії, метода портфоліо. Робиться висновок про ефективність використання цих методів у навчальному процесі.

Ключові слова: інтерактивний підхід, інтерактивні методики у вишах, студенти майбутні вихователі.

The article is devoted to the practical experience in introducing interactive methods to teaching professional disciplines to students of future educators on an example case-method, discussion, portfolio method. A conclusion is made on the effectiveness of using these methods in the learning process.

Key words: interactive approach, interactive methods in higher education, students future educators.

Завданням сучасної освіти є така підготовка майбутніх фахівців, що сприяє постійній самоосвіті, самореалізації, самоактуалізації, самовдосконаленню. Важливе місце у процесі професійного становлення у вищому навчальному закладі має впровадження інтерактивних методик при викладанні фахових дисциплін. Це допомагає студентам, майбутнім вихователям розвинути їх особистісно-професійні й творчі здібності, змінити ставлення до навчання.

Відомості з питань інтерактивного підходу знаходимо у Б.Ахметжан, С. Еримбетової, Л.Вавилової, І.Дичків-

ської, Т.Добриніної, Е. Голант, О. Голубкової, В.Гузеева, М.Кларина, Е.Лушникової, А.Маджуга, В. Николиної, Т.Паниной, Г. Хархановой та ін.

Дослідниками підкреслюється, що при використанні інтерактивних методів навчання підвищуються навчально-виховна ефективність занять, здійснюється зростання рівня активності та якості знань, вмій і навичок, які набули студенти. Ці методи ґрунтуються на *інтераціоналізмі* – концепції, найважливішою особливістю якої є здатність людини приймати роль іншого, уявляти, як його сприймає партнер по спілкуванню і відповідно до

цього інтерпретувати ситуацію і конструювати власні дії [4].

Завданнями інтерактивних форм навчання є: пробудження інтересу студента до засвоєння навчального матеріалу, самостійний пошук студентами шляхів і варіантів вирішення навчального завдання; навчання працювати у команді, проявляти толерантність, поважати право кожного на свободу слова.

Вивчення літературних джерел дозволили виокремити наступні форми і методи інтерактивного навчання у вишах:

– *дискусія* – обговорення складних і дискусійних питань, обмін думками, судженнями, ідеями, знаннями («Шкала думок»), проектна техніка, «Телевізійне ток-шоу», дебати, симпозиум);

– *ігри* (ділові, рольові ігри, організаційно-діяльні) це форма діяльності, що відтворює ті або інші практичні ситуації і систему взаємовідносин, один із засобів активізації навчального процесу в системі освіти;

– *тренінг* націлений на навчання і соціально-психологічний розвиток особистості. Тренінги складаються з комплексу різноманітних вправ та ігор, об'єднаних в певну систему;

– *метод проектів* – система навчання, при якій студенти набувають знання і вміння у процесі самостійного планування та виконання практичних завдань, яки поступово ускладнюються;

– *асесмент-центр* – імітаційні вправи, що моделюють професійну діяльність учасників;

– *використання суспільних ресурсів* (запрошення фахівця, екскурсії);

– соціальні *проекти* та інші позааудиторні методи навчання (змагання, газети, фільми, спектаклі, виставки);

– *інтерактивна лекція*, відео- та аудіоматеріали, «студент в ролі викладача», «сократівській діалог»;

– *методи евристики* («Мозковий штурм», «Синектика», «Метод фокальних об'єктів») та ін. [3].

Так, при обговоренні питань методичного характеру зі студентами майбутніми вихователями за темою «Як знайомити дошкільників із сучасним мистецтвом» було організовано «круглий стіл»: бесіда, у якій група студентів («куратори проекту», «художники») обмінювалась думками із аудиторією «батьків» та «вихователів», де чітко розподілялися ролі всіх учасників.

– *Кейс-метод* – це інтерактивний, аналітико-теоретичний метод навчання, який поєднує прийоми ігрових методів (ділових, рольових ігор) і проектного навчання. Студенти мають опрацювати інформацію кейсу, виробити певні стратегії проведення, створити систему ролей і т. ін.

– *портфоліо* – метод, спрямований на формування певного стилю розумової діяльності, оцінювання та атестації студентів [3]. У нашій експериментальній роботі сутність складання портфоліо полягала у збиранні студентом матеріалу для своєї атестації. Студент мав можливість оцінити рівень зростання художніх навиків та умінь протягом певного часу. Залучення студентів до самоатестації й оцінювання своїх досягнень допомогло оволодіти власним навчанням, розвинуло почут-

тя власної відповідальності, самооцінки та самоаналізу.

У нашій експериментальній роботі ми проводили портфоліо-конференції, на яких відбувалася атестація студентської роботи, спільно аналізувались та оцінювались вміння та здібності студентів. При цьому була можливість вивчити ідеї, інтереси, звички, загальні здібності і ставлення до навчальних цілей майбутніх вихователів, динаміку процесу самовдосконалення.

До інтерактивних методів у вишач також належать практичні заняття-конференції, де відпрацьовуються комунікативні, вербальні, дискусійні вміння, які необхідні майбутнім фахівцям [1]. На таких заняттях студенти мали змогу «перевтілитися» у дослідників з конкретної проблеми, яка була зазначена у планах до заняття. Студенти розподілялися на дослідників-доповідачів, опонентів та учасників конференції. Обирався керівник секції та секретар. Головним завданням було підготувати студентів до участі у конференціях різного рівня, тому питання до семінарського заняття були доповідями науковців з різних стилей та видів мистецтва.

Оскільки педагогічна діяльність майбутніх вихователів пов'язана з художньо-творчим розвитком дошкільників, нами був розроблений професійно-орієнтований кейс, який містив комплекс художніх навичок і вмінь, якими мають оволодіти студенти.

Розглянемо докладніше роботу над кейсом «Світ дітей у світі мистецтва». На організаційному етапі роботи викладач презентував ситуацію, акцентував увагу

студентів на проблемі висвітлення дитячих образів у живопису. Завдання кейса – навчити студентів аналізувати інформацію у галузі образотворчого мистецтва, виділяти особливості художньої культури різних епох, формулювати судження психологічного, педагогічного, мистецтвознавчого змісту, висловлювати враження від сприйняття творів живопису, інтерпретувати зміст творів мистецтва. До складу кейса входили навчальні матеріали (художні ілюстрації, тексти, монографії художників), підготовлені викладачем: текстові матеріали та список джерел, у яких студенти можуть отримати вичерпну інформацію з проблеми.

Вимогою щодо матеріалів, з яких складається кейс, є не лише теоретична і практична цінність, але й орієнтація на розвиток професійних якостей студентів [3]. Так, в майбутніх вихователів формувався емоційний відгук і естетична емпатія у процесі знайомства зі світовими шедеврами художньої культури (графіки, живопису, скульптури, поезії, музики). За допомогою естетичної емпатії – прояву співчуття, співпереживання, студенти намагалися зрозуміти картину світу художника, його духовні пошуки. Використання метафори, асоціативних зв'язків (А. І. Щербакова) стимулювали пізнавальний інтерес і пізнавальну активність студентів до проблем мистецтва [6].

На етапі безпосередньої роботи над кейсом відбувалася дискусія, у якій студенти висловлювали особистісну інтерпретацію, обмінювалися враженнями,

висловлювали власний погляд на проблему, ділилися думками про особистісні сенси і цінності, склали план роботи над проблемою, генерували ідеї.

На завершальному етапі роботи над кейсом проходила презентація аргументованої підсумкової доповіді; коментар викладача; загальна оцінка.

Отже, за результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що впровадження у навчальний процес інтерактивних методів, дозволяє студентам майбутнім вихователям краще сприймати та засвоювати інформацію, допомагає оволодіти вмінням дискутувати, розвиває почуття самооцінки та самоаналізу, власної відповідальності.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. Посібник. –К.: Академвидав, 2004.-345с.
2. Гейхман Л. К. Обучение общению во взаимодействии: интерактивный подход // Образование и наука. 2002. № 3. С. 134-139.
3. Гущин Ю.В. Интерактивные методы обучения в высшей школе. Психологический журнал Международного университета природы, общества и человека. Дубна № 2, 2012: [сайт]. – 2012. – режим доступа: <http://www.psyanima.ru>.
4. Еримбетова С.А, Маджуга А.Г., Ахметжан Б.Т. Использование интерактивных (диалоговых) технологий обучения в процессе творческого саморазвития личности учащегося // Вестник высшей школы «Альма-Матер». 2003. № 11. С. 48-52.
5. Панина Т. С. Современные способы активизации обучения. М.: Изд. Центр «Академия», 2008. 176 с
6. Щербакова А.И. Освоение фортепианной музыки XX века как нового мира музыкальных ценностей. – М.: МПГУ, 1999